

Referat af årsmødet i Historisk Samfund for Sydøstjylland lørdag den 20. maj 2017 kl. 13.00 i mødesalen, Chr. 3 Kapel, Koldinghus, Markdanersgade 11, Kolding.

Fra 13.00 til ca. 14.00 var der årsmøde, efterfulgt af kaffebord. Derefter holdt museumsdirektør Thomas C. Thulstrup foredrag: ”Hvorledes drives Koldinghus i dag”.

Der var mødt 47 personer op til årsmødet.

Punkt 1: Valg af dirigent.

Formanden foreslog Kirsten Rykind-Eriksen, der enstemmigt blev valgt. Dirigenten konstaterede, at indkaldelsen til årsmødet var sket i overensstemmelse med vedtægterne.

Punkt 2: Bestyrelsens beretning for året 21. maj 2016 – 20. maj 2017.

Formanden, Erik Toftgaard, aflagde følgende beretning: Årsmødet blev holdt lørdag den 21. maj 2016 på Industrimuseet i Horsens med 39 deltagere. Ved mødets åbning blev Kirsten Rykind-Eriksen enstemmigt valgt til dirigent.

Der var genvalg til bestyrelsen af Erik Voss, Metha Lange, Karsten Merrald Sørensen og Astrid Wandel. Peter Bjørn Larsen, der havde været vores kasserer, ønskede ikke genvalg. Som nyt medlem indvalgte Kurt Meiner Hansen, der på det følgende bestyrelsesmøde blev valgt til kasserer. Efterfølgende indtrådte også Merete Bøge Petersen som medlem. Den ene af vore to revisorer, Leif Solberg Andersen, blev genvalgt for tre år.

Efter årsmødet var der kaffebord og derefter holdt museumsinspektør Kristoffer Jensen, Industrimuseet, et foredrag med titlen ”COOP, den danske brugsforeningsbevægelse gennem 150 år”. Kristoffer Jensen er medforfatter og redaktør af den i april 2016 udgivne bog: ”Brugsen – en anderledes forretning”. Han fortalte med udgangspunkt i bogens beskrivelser og analyser levende om Brugsens udvikling fra de mange medlemsstyrede brugsforeninger i landsbyerne til en landsdækkende koncern og om de skismaer og kampe, der har været om linjen og om sikring af medlemsindflydelse.

Vores sommerudflugt lørdag den 20. august 2016 gik til Engelsholm Slot og Nørup Kirke. Der var 61 deltagere. Deltagerne fik på slottet en god rundvisning og et foredrag om slottes historie. Siden 1940 er slottet ejet af en selvejende institution og drives som højskole. Der var kaffebord på slottet. Derefter kørte deltagerne til Nørup Kirke, hvor vores meget kyndige bestyrelsesmedlem Poul Ulrich Jensen viste rundt i og omkring kirken. Kirken er opført i 1200- tallet og hørte fra 1586 til 1935 til Engelsholm. Tilhørsforholdet ses i det ydre på kirkens løgformede kuppel på kirketårnet af nogenlunde samme form som spirene på slottets fire tårne.

Årbogen Lokalhistorie fra Sydøstjylland 2016 blev præsenteret ved en reception torsdag den 6. oktober i Vejle Stadsarkiv.

Der var gode forhold i arkivets store mødesal, også akustiske. Der var 60 deltagere, herunder mange af bogens forfattere. Jeg fortalte lidt om artiklerne i bogen, og derefter var der uddeling af bøger til forfatterne og deltagerne i receptionen. Det er igen lykkedes at skabe en smuk og indholdsrig årbog. Der er syv artikler rækkende fra en forbløffende veldokumenteret artikel om mennesker på en gård i

Egum 1634-1766 til en fortælling om en jordemoders liv i Hansted slutningen af 1800-tallet og første del af 1900-tallet. Derudover er der i bogen 12 beretninger og beskrivelser fra lokale arkiver, museer og foreninger.

Bogen er redigeret af vort erfarne redaktionsudvalg bestående af Vigand Rasmussen, Peter Matthesen og Poul Ulrich Jensen, som nu er godt i gang med at redigere 2017-bogen, der præsenteres på Egtved Museum den 5. oktober 2017.

Også i år har vi holdt en inspirationsdag, den 25. februar i Roberthus i Egtved. Emnet var Historisk Atlas og det nye Trap Danmark. Til at præsentere disse emner havde vi fundet to meget kompetente personer: Arkivar Pernille Schou, Vejle Stadsarkiv, projektleder for den nye version af Historisk Atlas og historiker Peder Dam, Trap Danmark, redaktør for digitalt indhold.

Pernille Schou demonstrerede atlasets mange funktioner og gav eksempler på, hvordan stadsarkivet anvender det, og deltagerne i inspirationsdagen fik lejlighed til på egen PC at oprette sig som brugere af systemet og selv eksperimentere med det.

Peder Dam fortalte om tilblivelsen og indholdet af den nye udgave af Trap Danmark, hvor kortet over hele Danmark og det første bind med kommunebeskrivelser (Frederikshavn, Hjørring og Læsø) er udkommet. Han orienterede også om den digitale udgave, hvor man kan finde topografiske informationer fra Trap Danmark og en række samarbejdspartnere. Vi var 38 deltagere.

Vi har stået for eller været medarrangør af 7 foredrag idet forløbne år. Den 17. november 2016 havde vi i samarbejde med Horsens Kulturhistoriske Forening arrangeret et foredrag af forfatteren Hardy Nikolajsen med titlen Horsens Privatbaner. Mødet blev holdt på Industrimuseet i Horsens. Hardy Nikolajsen fortalte en del af historien om Horsens privatbaner, der eksisterede i mere end 80 år og bredte sig ud over et stort område af Østjylland. Foredragsholderen er velkendt hos jernbaneelskere, og der var en stor tilstrømning af interesserede. Der kom så mange, at museet af hensyn til brandsikkerheden måtte lukke for tilgangen. Det skabte naturligvis stor skuffelse hos nogle, der gik forgæves.

Men skuffelsen blev vendt til glæde, da Hardy Nikolajsen velvilligt gav tilsagn om at gentage foredraget. Det nye møde blev holdt den 27. marts 2017 i foredragssalen på Horsens Bibliotek, hvor der er så god plads, at ingen gik forgæves denne gang.

Den 25. januar 2017 havde vi arrangeret et møde i Vejle, hvor universitetslektor Poul Duedahl holdt et foredrag med titlen "Ondskabens øjne", der også er titlen på hans bog. Mødet blev holdt i Vejle Stadsarkiv, hvor vi var ca. 50 tilhørere. Poul Duedahl fortalte om Jens Nielsen, der i 1892 som 29-årig blev henrettet i Horsens Statsfængsel. Siden er ingen blevet henrettet i Danmark for forbrydelser begået i fredstid. Vi hørte om Jens Niensens udvikling, fra han voksede op hos sin mor i en fattiggård, over ophold i opdragelsesanstalt og forbedringshjem, hvor han reagerede stærkt over for mennesker, der ville bestemme over ham, til han begyndte et forløb med brandstiftelser, herunder en enorm brandkatastrofe i London. Da han til sidst sad fængslet i Horsens Statsfængsel, bestræbte han sig på at opnå, at Staten skulle aflive ham. Derfor foretog han tre mordforsøg på fængselsbetjente.

Den 1. februar 2017 havde vi i samarbejde med Give-Egnens Museum et møde på museet under titlen "Med historier i kufferten", hvor museumsleder Harriet Hansen og museumsinspektør Mette Vibjerg Hansen gengav lokale fortællinger om indvandring på hede-egnen og udvandring til

Amerika. De to foredragsholdere fortalte med ord, billeder og genstande om de lokale mennesker, der flyttede sig. Fortællingerne, der er fundet frem i arbejdet med udstillingen Strømmen til Give – strømmen til Amerika, trak de store linjer og gik helt ned i de personlige historier.

Den 10. februar 2017, på datoen for afstemningsdagen, havde vi i samarbejde med Grænseforeningen Vejle Vestegn og Folkeuniversitetet et møde på Vingsted Mølle. Her holdt professor ved Syddansk Universitet Steen Bo Frandsen et foredrag med titlen ”Nutiden ændrer historien”. Udgangspunktet var befolkningens holdning i Danmark og Slesvig i tiden efter 1864. Han beskrev, at den ”tysksindede” del af den slesvigske befolkning indtil folkeafstemningen først og fremmest betragtede sig som slesvigere, og at Danmark i tiden indtil fredsslutningen i 1918 havde opgivet tanken om at få Nordslesvig tilbage. Det var først, da England fastholdt, at der skulle være en folkeafstemning, at den opfattelse bredte sig, at man aldrig havde glemt håbet om at få Sønderjylland tilbage. Der var fuldt hus.

Den 12. marts 2017 havde vi et møde på Koldinghus, hvor seniorforsker, dr. phil. Annette Hoff, Den Gamle By, præsenterede sin nye bog ”Den danske chokoladehistorie.” Tilhørerne fik et indblik i chokoladens indtog i hjemmene hos overklassen og senere også hos den jævne befolkning. Annette Hoff beskrev endvidere udviklingen af danske chokoladefabrikker. Også her var der mange tilhørere.

Den 20. marts 2017 havde vi samarbejde med museerne i Fredericia og Fredericia Bibliotek et møde på Fredericia Bibliotek, hvor forfatteren Kaj Just holdt foredrag om D.G. Monrad, der blev så karikeret beskrevet i tv-dramaet ”1864”. Kaj Just gav et anderledes nuanceret og indfølelsefuldt portræt af mennesket, politikerens og teologen Monrad.

Vi samarbejder gerne med lokalhistoriske foreninger, lokalarkiver eller det lokale bibliotek om møder. Og vi har et godt samarbejde med Grænseforeningen om det årlige arrangement den 10. februar, hvor det er Grænseforeningen, der trækker læsset.

Vort bestyrelsesmedlem Erik Voss har stået for udsendelse af nyhedsbreve pr. mail. I nyhedsbrevet, der udsendes til alle interesserede, har Erik også fortalt om andre foreningers møder. Nu har Erik efter mange års god indsats besluttet at træde ud af bestyrelsen, så vi må udpege en ny redaktør.

Vi har en webmaster, der sørger for at sætte tekst på vores hjemmeside. Det er Erik og mig, der har givet ham besked om, hvad der skal på hjemmesiden.

Foreningens økonomi er sund og blev forbedret i 2016, ikke mindst fordi en privat fond igen i 2016 har givet os et tilskud på 30.000 kr. Det er vi taknemmelige for. Vores kasserer Kurt Meiner Hansen vil komme nærmere ind på tallene.

Vi har siden sidste årsmøde haft fire bestyrelsesmøder, hvoraf det første har været på arkivet i Fredericia, mens de næste tre har været i Bygningen i Vejle. Mine kolleger har beredvilligt taget sig af udflugt og inspirationsdag, de har fundet foredragsholdere og aftalt møder, udarbejdet foldere, mødereferater og meget mere. Jeg synes, at vi har et godt samarbejde i bestyrelsen, og jeg vil gerne sige tak til mine kolleger.

I 2016 havde vi 347 betalende medlemmer. Det aktuelle medlemstal er omkring 330. Der har været en udvikling, hvor biblioteker, der tidligere var medlemmer og fik årbøgerne på den måde, i stedet er gået over til at købe årbøgerne. Vi er taknemmelige for de medlemmer, vi har.

Vores store og vigtige indsats er at udgive den årlige Lokalhistorie fra Sydøstjylland. Årbogen er udkommet hvert år siden 1905.

Der er stadig forfattere til gode artikler med lokalhistorisk indsats, som gerne vil have deres artikler optaget i årbogen.

Det er vores håb, at vi med årbogen, årsmøde, sommerudflugt, reception og foredrag kan fastholde medlemstallet og tiltrække nye medlemmer.

Formandens årsberetning blev godkendt uden spørgsmål.

Punkt 3: Regnskab og budget ved kassereren.

Foreningens kasserer Kurt Meiner Hansen fremlagde det reviderede regnskab for 2016.

Der har takket været gaver fra fonde, tilskud og sponsorer været gode indtægter, også i 2016. Udgifterne er ligeledes faldende og var i 2016 på 80.535 kr. Årets resultat blev på 42.261 kr. Kassebeholdningen var ved årets udgang på 252.852 kr.

Under debat om regnskab spurgte et medlem, om det solide overskud ikke kunne bruges til at nedsætte kontingentet? Kassereren svarede, at det har der ikke været planer om.

Regnskabet blev godkendt.

Derefter fremlagde kassereren budget for 2017, hvor der kalkuleres med indtægter på 110.000 kr. og udgifter på 100.500 kr. Budgettet blev godkendt.

Punkt 4: Valg til bestyrelsen.

Der skulle vælges 6 bestyrelsesmedlemmer. På valg var John Juhler Hansen, Hanne Hybschmann Thellesen, Peter Matthesen og Merete Bøge Petersen, som alle modtog genvalg. Nyvalgt blev Niels Kolind, der er frivillig på Glud Museum. Nyvalgt blev stadsarkivar Lene Wul, Kolding.

Formanden takkede derefter Erik Voss, Kolding, der efter eget ønske og mange års medlemskab af bestyrelsen, udtrådte.

Punkt 5: Valg af revisor.

Regnar Staugaard blev genvalg.

Punkt 6: Fastsættelse af medlemskontingent for 2018.

Formanden indstillede til uændret årskontingent på 225 kr., hvilket årsmødet tiltrådte.

Punkt 7: Indkomne forslag.

Der var ingen forslag indkommet, hvorefter punktet bortfaldt.

Punkt 8: Eventuelt.

Et medlem foreslog, at foreningen kunne tage kontakt med et marketingsfirma, for at få nye medlemmer. Et andet forslag var, at der kunne afholdes en bestyrelsesfest. Derefter afsluttede dirigenten årsmødet og takkede for god ro og orden.

Referent: John Juhler Hansen.